

Posudek bakalářské práce Kristýny Melicharové *Negace adjektiv v češtině*

Bakalářská práce kol. Kristýny Melicharové se věnuje zajímavému tématu negace, konkrétně se zaměřuje na negaci u adjektiv. U stovky adjektiv prostřednictvím korpusové analýzy zjišťuje procentuální zastoupení negované varianty. Blíže se pak soustředí na 14 adjektivních dvojic, u kterých je negovaná varianta zastoupená relativně vysoce, a provádí kolokační analýzu obou variant spolu s porovnáním lexikografického popisu daných dvojic ve dvou výkladových slovnících češtiny.

Teoretická část práce se zaměřuje nejprve na pojetí problematiky ve slovnících, což je zásadní pro hlavní výzkumný úkol, to je porovnávání významů afirmativních a negovaných variant adjektiv v korpusu a ve slovnících češtiny. Dále hledá pojetí negace v popisech gramatických a ve specializovaných studiích. V seznamu literatury jsou aktuální a pro výzkum relevantní odborné texty a autorka při jejich analýze prokázala schopnost vybrat a shrnout nejdůležitější informace.

V praktické části se autorka nejprve soustředí na stanovení poměru negovaných variant u stovky adjektivních lemmat v korpusu synchronní psané češtiny SYN2020 a odůvodňuje výběr konkrétních čtrnácti dále analyzovaných adjektivních dvojic, u kterých podrobně zpracovává kolokační profily. Na tomto místě práce by bylo vhodnější věnovat více pozornosti právě procentuálnímu zastoupení negované varianty a předložit podrobnější výsledky čtenáři. Bohužel tabulky s těmito daty můžeme nalézt až v příloze 1 a 2, tedy na místě méně přístupném (v hlavním textu se na ně ovšem odkazuje). Výsledky ukazují, že negované varianty, pokud se vůbec vyskytnou, jsou u adjektiv obvykle spíše vzácné, většinou s poměrem menším než 100:1, což je poznatek, který by jistě pomohl lepšímu pochopení celé problematiky. Data v tabulkách v příloze 1 a 2, pokud by byla zobrazena a komentována v hlavním textu, by také pomohla lépe pochopit výběr konkrétních adjektiv pro detailní kolokační analýzu. Do budoucna bych tedy doporučovala nevyužívat přílohu, která je primárně určena pro doplňkové informace, k umístování tabulek relevantních pro výzkum, ať už jsou jakkoli rozsáhlé.

Analýza dále pokračuje podrobným popisem kolokačního chování afirmativní a negované varianty každého ze 14 vybraných adjektiv (např. *jasný vs nejasný*, *vinný vs nevinný* nebo *pohodlný vs nepohodlný*) a jejich porovnání se slovníkovým popisem obou variant (pokud jsou ve hesláři některého slovníku přítomny). Studentka kromě vyhledání samotných kolokací také analyzuje a komentuje podobnosti a rozdíly v jednotlivých významech, což je úkol netriviální i pro lexikografy a přesahuje úroveň bakalářské práce. Jistá nepřehlednost popisu je do značné míry způsobena právě rozlišováním jednotlivých významů, a také tím, že popis významů nelze příliš zjednodušit nebo zestručnit. Studentka se s tímto formálním problémem vyrovnala povětšinou uspokojivě.

Po formální stránce splňuje text požadavky stanovené pro bakalářskou práci. Obsahuje všechny potřebné náležitosti, je logicky a přehledně členěn, rozsah teoretické a praktické části je vyvážený, praktická část navazuje na teoretickou. Celkově bakalářská práce vykazuje dobrou jazykovou úroveň. Text odpovídá nárokům odborného stylu.

Práce Kristýny Melicharové splňuje nároky na bakalářskou práci. Studentka prokázala důležité schopnosti, zvláště schopnost samostatně a korektně pracovat s odbornou literaturou, vyhledat informace v korpusu s porozuměním základním principům korpusové lingvistiky, a dále získaná data podrobně analyzovat. Prokázala i schopnost interpretovat výsledky analýzy a do určité míry i zobecnit dílčí závěry. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Praze dne 26. 8. 2022

Dominika Kovářiková, Ph.D.